

Zenon Grocholewski

"Commento alla nuova legislazione per le cause dei santi", Fabjan Veraja, Roma 1983 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 27/3-4, 268

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nicholas Kowalsky — Josef Metzler, Inventory of the Historical Archives of the Sacred Congregation for the Evangelization of Peoples or „De Propaganda Fide” — Inventario dell'archivio storico della Sacra Congregazione per l'Evangelizzazione dei Popoli o „De Propaganda Fide”, New enlarged edition, Studia Urbaniana vol. 18, Pontificia Universitas Urbaniana, Rom 1983, ss. 156

Pierwsze wydanie tego *Inwentarza* z roku 1961 — przygotowane przez N. Kowalsky'ego (†1966), ówczesnego archiwistę Kongregacji Ewangelizowania Narodów — jest już od dawna wyczerpane. Poza tym w międzyczasie papież Jan Paweł II otworzył dla zainteresowanych naukowców dokumentację pontyfikatu Leona XIII (1878—1903), w czasie którego — w r. 1893 — został wprowadzony nowy system archiwowania akt teje Kongregacji. Toteż obecny archiwista wspomnianego dykasterium Kurii Rzymskiej, J. Metzler, przygotował nowe, dwujęzyczne, wydanie *Inwentarza archiwum historycznego Kongregacji Ewangelizowania Narodów*, uzupełnione i poszerzone (z 40 do 156 stron), zwłaszcza przez zamieszczenie wstępu, wyjaśnienie nowego systemu z r. 1893 oraz kilka dodatków.

W krótkiej *prezentacji* (ss. 7—8), kard. A. Rossi, prefekt Kongregacji Ewangelizowania Narodów, podkreśla, że książka „chce być narzędziem pracy w rękach naukowców, zdolnym ułatwić badania naukowe”, jest ona bowiem „kluczem pozwalającym dotrzeć do różnych źródeł archiwalnych i ocenić bardzo bogatą dokumentację, która tam się znajduje”.

W *przedmowie* (w języku angielskim ss. 9—10, w języku włoskim ss. 115—116) J. Metzler zwraca, między innymi, uwagę na bogactwo i znaczenie dokumentów zebranych w archiwum historycznym Kongregacji „zwłaszcza gdy chodzi o historię misji... i historię Kongregacji, odpowiedzialnej od roku 1622 za ewangelizowanie narodów, jak też gdy chodzi o historię cywilną, kulturową i religijną narodów, a także socjologię, etnografię, językoznawstwo i wiele innych dziedzin wiedzy”.

Wstęp (w jęz. ang. ss. 11—18, w jęz. wł. ss. 117—123) zawiera wiadomości dotyczące powstania i zadań Kongregacji Ewangelizowania Narodów oraz zbierania przez nią i archiwowania dokumentacji.

Część pierwsza książki (w jęz. ang. ss. 19—82, w jęz. wł. ss. 124—149) dotyczy zawartości archiwalnej z lat 1622—1892, w których pozostał zasadniczo nie zmieniony system archiwacji (z wyjątkiem kilka drobnych wariantów wewnątrz poszczególnych grup akt).

Najpierw mowa jest o *sekcjach zasadniczych* (1. Akta Kongregacji; 2. Pisma oryginalne przedstawione na zebraniach ogólnych; 3. Zebrania partykularne; 4. Pisma przedstawione podczas „kongresów”; 5. Audiencje Papieskie; 6. Brewia i bulle; 7. Instrukcje; 8. Dekrety; 9. Listy), następnie o *sekcjach mniejszych*, tzn. mających mniejsze znaczenie dla historyków (1. Akta komisji do reformy reguł; 2. Synody diecezjalne; 3. Informacje; 4. Źródła wiedeńskie, czyli wywiezione przez rząd fran-